

VERSLAG 112

Vergadering Begeleidings Commissie Uitvoering (BCU) Vijzelgracht
Vergaderdatum 1 maart 2010
Aanwezig *Bewoners/ondernemers:* mevrouw Blok, de heren Bus, Coreelmont, Doeswijk, Fuite, Harm, Van Huijstee, De Knegt, Milikan, Monasso, Vesters, De Vries, Wassenberg, De Weerd, De Wilde en Van Zwieten

Voorzitter: de heer Lankhorst

Projectbureau Noord/Zuidlijn: de dames Dejong (BLV-coördinator), Peters (hoofd dagelijks toezicht) en de heren Beljon (projectleider), Laureij (projectbegeleider), Paleari (projectleider Vijzelgracht), Scheffrahn (contractmanager)

AFM: de heer De Knegt

Gemeente Amsterdam: de heren Janbroers (stadsdeel Centrum), Lammers (omgevingsmanager, stadsdeel Centrum) en De Vries (cascofunderingswerkgroep)

Politie: de heer Van Dijk

Notuleerservice Nederland: mevrouw Vernooij (verslag)

Afgemeld
Contactpersoon de heer Laureij (projectbegeleider Vijzelgracht)
Doorkiesnummer 020 470 4070
E-mail info.noordzuidlijn@ivv.amsterdam.nl

**De volgende BCU vergadering is op
maandag 29 maart 2010, 17.00 – 18.30 uur,
Locatie: keet tegenover Lijnbaansgracht 310**

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 17.00 uur en heet de aanwezigen welkom. De naam Projectbureau Noord/Zuidlijn is vervangen door Dienst Noord/Zuidlijn. Dit heeft te maken met een aanbeveling van de commissie-Veerman. Het projectbureau hing onder de Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer waardoor een lange keten nodig was om besluiten te bekrachtigen. Een eigen dienst met een eigen lijn naar de wethouder moet de slagvaardigheid vergroten en resulteren in een kortere doorlooptijd van de besluitvorming.

In verband met de actualiteit – er wordt in de media melding gemaakt van een nieuwe verzakking bij Vijzelgracht nummer 35 – wordt agendapunt 6 naar voren geschoven. Dit agendapunt wordt na het verslag behandeld.

2. Verslag 25 januari 2010

Op pagina 1 staat de heer Vesters bij aanwezig terwijl hij afwezig was.

De heer Coreelmont vraagt welke vragenlijst wordt bedoeld op pagina 1. Het ging om vragenlijsten die de tevredenheid meten van de afhandeling van schades. De heer Coreelmont heeft deze lijst niet ontvangen.

Op pagina 4 punt 6, zesde alinea, wordt gesproken over horizontale verplaatsing. Mevrouw Blok wil hier in deze vergadering graag op terugkomen.

Met bovenstaande opmerkingen wordt het verslag goedgekeurd.

3. Veiligheid en Leefbaarheid

Naar aanleiding van de vraag of er gehandhaafd kon worden bij de snelheidsovertredingen op de Prinsengracht, tussen Vijzelgracht en Spiegelgracht en tussen Vijzelgracht en Reguliersgracht, meldt mevrouw Dejong dat het om een regulier 30 km-gebied gaat en dat bij deze snelheid niet wordt gehandhaafd. Als er blijvend te hard wordt gereden zullen er fysieke maatregelen genomen moeten worden zoals bijvoorbeeld het plaatsen van drempels. De heer Lammers pakt dit verder binnen het stadsdeel op.

De heer Van Dijk legt uit dat het gebied buiten de noodhulpdiensten ligt en eventuele maatregelen niet van invloed zijn op de bereikbaarheid van deze diensten. Op de Vijzelgracht zelf is eenmaal op snelheid gecontroleerd, tussen 09.00-12.00 uur. Het ging om 1.700 voertuigen in twee richtingen en er werden 450 overtredingen geconstateerd. Hiervan zijn er 350 daadwerkelijk bekeurd. Als blijkt dat structureel een kwart van de passanten de snelheid overtreedt dan zullen maatregelen noodzakelijk zijn.

Mocht het zover komen dan stelt de heer Fuite voor om hier uitgebreid met bewoners over te spreken omdat drempels veel trillingen veroorzaken.

Mevrouw Dejong deelt verder nog mee dat Liander de gietijzeren gasleidingen zal vervangen door kunststofbuizen langs het hele tracé van de Noord/Zuidlijn. De planning is dat dit voor het boren uit gebeurt. Zij zal de BCU hiervan op de hoogte houden. Overigens is op de Vijzelgracht ongeveer 95% van de gietijzeren leiding reeds vervangen.

De heer Bus informeert naar een groene doos in het water van de Prinsengracht bij Maison Descartes die dient om het water af te voeren. Deze veroorzaakt veel geluidsoverlast door de motor die erin zit. De heer Laureij heeft Waternet al een keer gebeld om het apparaat schoon te maken. Dit is niet gebeurd. Ook is er afgelopen donderdag melding gemaakt van veel geluidsoverlast. Hier is tot op heden nog niet op gereageerd. De heer Laureij zal nogmaals bellen (**actie**).

De heer Vesters is verbaasd over herstelwerkzaamheden en een parkeerverbod in de Leliedwarsstraat waar de bewoners niet over zijn geïnformeerd. De heer Lammers zal de betreffende persoon hierop aanspreken.

4. Terugblik bezoek wethouder Gerson 29 januari 2010

Mevrouw Bonink heeft foto's gemaakt van dit bezoek en een boekje met deze foto's gaat rond. Tijdens dit bezoek deed de heer Gerson de toezegging om op korte termijn bij de heer Harm langs te gaan maar hij is nog niet geweest. De heer Laureij zal hem hieraan herinneren (**actie**).

5. Werkzaamheden Vijzelgracht en omgeving

De heer Doeswijk informeert naar de reden van het boren en heien. Mevrouw Peters licht toe dat deze week de laatste grondboringen worden verricht die zijn bedoeld om te onderzoeken of de filters van de bronnen die worden gebruikt om het water te bemalen goed zijn. De verwachting is dat er over twee à drie weken uitsluitel zal zijn. In de put worden ook temperatuurboringen gedaan. Verder worden de bovenste stempelramen verwijderd. Het boren duurt wat langer dan gepland omdat de mensen zijn begonnen, daarna op vakantie zijn gegaan en nu weer verdergaan. Het lastige is dat de stelling iedere dag terug moet naar het bouwterrein omdat anders de straat onbereikbaar is.

6. Uitvoering van maatregelen fundering bij aandachtspanden oostzijde Vijzelgracht

De heer Scheffrahn licht toe dat er vanaf de start van de Noord/Zuidlijn metingen met total stations bij de panden worden gedaan. De gevraagde tussenevaluatie heeft heel lang op zich laten wachten en zelfs nu is er nog geen definitief rapport beschikbaar. Deze tussenrapportage is van belang omdat het systeem waarmee is gekeken naar welke fundering voor aanvang hersteld moesten worden, feilbaar is omdat niet overal een gat is gegraven om het van dichtbij te bekijken. Het adviesbureau heeft deze tussenevaluatie gedaan maar partijen als Deltares, Crux, IFCO en Waternet hebben meegekeken. Daarnaast komt er om de week een cascofunderingswerkgroep bij elkaar. Uit de evaluatie is een aantal aandachtspanden naar voren gekomen. De heer De Vries die in de cascofunderingswerkgroep zit, adviseert het stadsdeel Centrum. Er zijn twee uitgangspunten gehanteerd bij het opnieuw kijken naar de panden naar aanleiding van de monitoringgegevens. Wanneer de maximale zetting gedurende de hele bouwperiode boven de 25 mm uitkomt en panden met kwalificatie 3 op basis van de rapporten uit 2001/2002 worden aandachtspanden genoemd. Op dit moment zijn hieruit naar voren gekomen: Rokin 58 waar een voorgevelreparatie nodig is en Vijzelgracht 35 waarop zelfs een spoedaansrijving heeft plaatsgevonden. Ook na een tweede inspectie is gebleken dat renovatie van de fundering noodzakelijk was. Dit is in gang gezet met de bedoeling dit zover mogelijk gereed te hebben voordat opnieuw gegraven gaat worden. De heer Beljon geeft aan dat verder Vijzelgracht 15 bij bakkerij Holtkamp een aandachtspand is waar funderingsherstel aan de voorzijde nodig is. Bij nummer 49 bleek na inspectie dat herstel niet nodig was.

Mevrouw Blok vraagt zich af of de spiegels niet duidelijk laten zien wanneer panden zijn verzakt. De heer De Vries antwoordt dat het effect van een nieuwe fundering niet onmiddellijk zichtbaar is. Het duurt even voor de fundering op spanning komt. Het kan wel vijf tot tien jaar duren voordat het proces stilstaat.

De heer Fuite vraagt of dit betekent dat er nooit een relatie kan worden gelegd tussen de verzakkingen die worden veroorzaakt door ontgraving van de bouwput en verzakkingen die ontstaan doordat de fundering nog zakt. Volgens de heer De Vries is het een kwestie van interpreteren en is om deze reden zoveel deskundige expertise ingehuurd. Volgens de heer Fuite is afgesproken dat ingeval van twijfel, waarvan hier sprake is, de gemeente de verantwoordelijkheid neemt om de schade te herstellen aangezien deze niet meer traceerbaar is. De heer Scheffrahn beaamt dit en benadrukt dat juist om deze reden het monitoren zo belangrijk is.

De heer Van Zwieten wil graag weten of bij het onderzoek naar de fundering ook een relatie is gelegd tussen de incidenten van 17 juni en de huidige verzakking van die panden. De heer Beljon weet dat er toen geen bijzonderheden gezien zijn. Het was onduidelijk of de panden in korte of langere tijd zijn verzakt omdat de panden al 350 jaar oud zijn. Er is geconstateerd dat er sprake is van instabiliteit en dat de paal deels naast het metselwerk staat. De panden die de heer Beljon noemde, zijn gebaseerd op de monitoringgegevens. Daarnaast zijn er nog drie panden met klasse 3 waar nog een inspectie wordt uitgevoerd. Omdat het nog niet gelukt is met één eigenaar contact te krijgen worden nu de andere twee panden genoemd, nummer 29 en 33.

De heer Fuite brengt in dat er nu al zettingen zijn van meer dan 25 mm terwijl deze afwijking geldt voor het totale proces. Hij vraagt zich af of er geen nieuwe grens moet worden bepaald. De heer Scheffrahn geeft aan dat de grens van 25 mm makkelijk is om op te controleren maar dat het bij het schademechanisme niet gaat om de verticale zetting maar om de relatieve rotatie. Daarnaast is gevraagd om de vervorming die is opgetreden te extrapoleren naar de toekomst. Het is voor alle partijen van belang om vroegtijdig te signaleren dat er ergens een interventie nodig is.

De voorzitter informeert of er op korte termijn nog panden bijkomen? Er is de heer Scheffrahn verzekerd dat het om bovengenoemde zes panden gaat.

De heer Wassenberg zit op het hoekpand, nummer 35, dat op een oudere fundering staat en wil weten waarop dit gebaseerd is en wie dit heeft geconcludeerd. Het is door de externe deskundige IFCO gerapporteerd en dit is mede af te leiden uit de historie, de archieven en uit het metselwerk op de fundering.

Ook wil de heer Wassenberg graag weten wat werd bedoeld met een uitspraak van de heer De Vries dat de fundering naast het metselwerk staat. De heer De Vries geeft aan dat het ging om een paal die buiten het metselwerk stond. Deze kan zijn verschoven en kan zelfs in eerste instantie al niet exact op de lijn van het bouwwerk geplaatst zijn omdat er toentertijd handmatig geheid werd.

Hierna vraagt de heer Wassenberg hoe de monitoring vanuit het hoekpand wordt gecorrigeerd. De heer Scheffrahn legt uit dat de total stations elkaar meten en de metingen worden gerelateerd aan een punt dat verder weg ligt. Op deze manier corrigeren metingen zichzelf. De heer De Vries benadrukt nog een keer dat er niet wordt geheid en dat er absoluut trillingsvrij wordt gewerkt.

De heer Fuite kan zich voorstellen dat voor de zekerheid een alternatief meetapparaat op een andere plek geïnstalleerd wordt. Volgens de heer De Vries klopt alles wiskundig. De heer Scheffrahn voegt hier nog aan toe dat er ook handmetingen worden gedaan.

Ten slotte wil de heer Wassenberg nog weten op welke zandlaag pand 35 wordt gefundeerd. Dit is de eerste zandlaag. Funderen op de tweede zandlaag geeft meer kans op zetting. Bovendien zit pand 35 vast aan de burens die ook op de eerste zandlaag zijn gefundeerd.

Mevrouw Blok benadrukt dat er niet alleen moet worden gekeken naar individuele panden. Er is een horizontale verplaatsing gaande in de hele buurt richting bouwput. De vraag is waarom de panden bewegen terwijl het om een blok gaat met allemaal nieuwe funderingen. Er wordt gekeken in de hele invloedssfeer naar panden die zich anders gedragen. Het is lastig om te zien wat waardoor wordt veroorzaakt. De analyses zijn gericht op het totaalbeeld versus individuele panden. De heer De Vries voegt hieraan toe dat er een concept gebouwresponsie-analyse ligt waarin aandacht wordt besteed aan de horizontale verplaatsing.

De voorzitter vraagt wanneer er antwoorden kunnen worden verwacht. De heer Scheffrahn wil dit eerst in het kleine comité bespreken. De deelnemers zullen voorafgaand aan dit overleg de rapportage opgestuurd krijgen.

De heer Fuite wijst erop dat in september 2008 was toegezegd om elke zes maanden een nieuwe uitdraai van de gemonitorde panden aan eigenaren te sturen met een interpretatie. Op verzoek wordt deze wel ontvangen, maar hij wordt niet automatisch verstuurd. Hij stelt voor een afspraak te maken om vanaf september 2008 tot nu een rapportage naar de eigenaren te sturen met een interpretatie. Mevrouw Blok pleit voor een langere periode om afwijkingen goed te kunnen zien (**actie**).

De heer Monasso vindt de resultaten van het monitorsysteem tot nu toe teleurstellend. Behalve dat de toegezegde overzichten niet aan de bewoners worden verschaft wordt ook de indruk gewekt dat de Dienst Noord/Zuidlijn zelf actief moet vragen om interpretatie van de gegevens. Hij vraagt zich af waarom niet van tevoren al een overzicht is gemaakt van wat er te verwachten was van dit systeem. De heer Scheffrahn maakt duidelijk dat het vooral de leesbaarheid is die soms te wensen overlaat. De conclusies zijn vaak duidelijk en staan wat hem betreft niet ter discussie, maar de redenering is moeilijker te volgen omdat het systeem niet is gericht op communicatie naar buiten toe. De dienst is bezig om deze vertaalslag te maken en hoewel dit niet binnen een maand zal zijn gerealiseerd mag er wel verbetering in de communicatie naar de bewoners worden verwacht.

Bij het pand van de heer Vesters is nog steeds werking en hij vraagt zich af of er een koppeling bestaat tussen het monitoringsysteem en de visuele inspectie. Dit is het geval. Er is ook een relatie gelegd tussen de vervormingen en de meldingen bij het shadebureau. Nieuw bij de herstart van ontgraven is dat alle gegevens die uit de verschillende monitoringsystemen komen elke twee weken bij elkaar worden gelegd om te kijken welk overall beeld hieruit komt.

De voorzitter concludeert dat het kleine groepje op korte termijn bij elkaar komt en dat het onderwerp terugkomt in het volgende BCU.

7. Onderzoek luchtkwaliteit

De heer Beljon geeft aan dat de Dienst Noord/Zuidlijn en het bureau MOB twee keer bij elkaar zijn geweest voor de modelberekening over de invloed op de lokale luchtkwaliteit. Gekeken is naar de planning van de werkzaamheden, welke transportbewegingen daarvoor nodig zijn en welke machines beneden in het station gaan draaien. De resultaten 2010/2011 zijn besproken met een aantal bewoners en de GGD. Laswerkzaamheden zijn nog niet meegenomen. Hij wijst erop dat bij een modelberekening afwijkingen van 30 tot 40% van de realiteit kunnen voorkomen. De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat op jaarbasis de fijnstofnorm niet wordt overschreden. De norm voor stikstofdioxide wordt wel overschreden, voornamelijk aan de oostkant van de Vijzelgracht. Feit is dat de Vijzelgracht vanwege het verkeer al overbelast is qua luchtkwaliteit. Er is gekeken welke maatregelen genomen kunnen worden om overschrijding tegen te gaan en er zijn drie opties voorgesteld. Bij het grondmaterieelverzet zit een aantal oudere graafmachines dat een nadelig effect op de luchtkwaliteit heeft. Nieuwere machines kunnen dit met 10 tot 20% gunstiger beïnvloeden. Een tweede optie is het omdraaien van de ventilatie teneinde een betere spreiding te genereren. Het meeste effect zou optie drie hebben; het afsluiten van één rijbaan voor het verkeer. Een extra belasting zal de betonstort vormen wanneer een hele dag een betonpomp draait. Het idee is om de pomp af te takken en de uitstoot via een soort schoorsteen af te voeren.

De heer Scheffrahn wijst erop dat te nemen maatregelen er vooral op gericht zijn om de verontreiniging te spreiden. Hij stelt voor dat de opstellers van de memo, het MOB, deze in het BCU komen toelichten. Hierbij kan dan de GGD worden uitgenodigd dat inhoudelijk zeer deskundig is (**actie**).

De heer Monasso wil benadrukken dat met nog acht jaar te gaan de luchtkwaliteit een belangrijke factor in de hele overlast speelt.

De heer Fuite denkt dat het zinvol is om een aparte bijeenkomst met deskundigen te organiseren over dit onderzoek. De voorzitter stelt voor om het onderwerp na deze bijeenkomst terug te laten komen in de BCU (**actie**).

8. Uitspraak Raad van State inzake Wet milieubeheer

De heer Monasso deelt mee dat er een negatieve uitspraak is gedaan in de zaak die stichting Gijzelgracht had aangespannen om meer bescherming van de overheid af te dwingen voor dit bouwproces. Het is niet mogelijk in hoger beroep te gaan, maar wellicht is er nog wel een mogelijkheid om het voorzitterschap van de afdeling van de Raad van State te verzoeken om op grond van de juridische interpretatie van de uitspraak de zaak te heroverwegen. Uitspraken van de Raad van State moeten vaak in politiek juridische zin gedeut worden. Tot nu toe zijn er drie wegen bewandeld. Het kort geding, de voorzieningenrechter en de Raad van State. De mogelijkheid bestaat nog om bij iedere ontheffing die de bouwer aanvraagt, in verzet te komen zoals bijvoorbeeld in geval van geluidsoverlast. Nadere publieke uitspraken zullen via de website of via andere publicaties worden gedaan.

9. Stand van zaken schadecompensatie/motie M. Bergervoet PvdA

De heer De Weerd geeft een korte toelichting op de vraag hoe ondernemers met hun problemen richting het schadebureau omgaan. Voor ondernemers die zich voor de bouw reeds hadden gevestigd zijn er over het algemeen niet zoveel problemen met de nadeelcompensatie. Daarentegen is deze regeling voor ondernemers die zich na de bouw hebben gevestigd ontoegankelijk. De commissie Veerman heeft aanbevelingen gedaan om deze regeling wel toe te staan en de gemeenteraad heeft dit advies overgenomen. Het schadebureau heeft hier echter nog geen beleid op ontwikkeld. Nu is via de raad een motie ingediend over compensatie voor ondernemers die zich na aanvang van de bouw gevestigd hebben en deze motie is aangenomen. Over drie weken wordt een voorstel van het schadebureau verwacht. Bij het schadebureau is het beleid steeds geweest dat ieder bedrag dat uitgekeerd wordt langs de schadecommissie moet waardoor de doorlooptijd lang is. Het schadebureau heeft vrije ruimte en de gemeenteraad heeft opgeroepen om deze ruimte meer te benutten. De stichting Gijzelgracht heeft voorgesteld om het gemiddeld uit te keren bedrag te berekenen en alles wat daaronder zit zonder tussenkomst van de schadecommissie toe te kennen. Alles wat het bedrag te boven gaat, kan via de schadecommissie. De directeur van het schadebureau gaf desgevraagd aan blij te zijn met de motie. Ook de wethouder heeft aangegeven het als een steun in de rug te beschouwen.

10. Rondvraag en sluiting

De heer Wassenberg vraagt hoe een veranderende grondwaterstand zich verhoudt tot de houten palen. Hij is benieuwd of en na hoeveel tijd er schade wordt ondervonden. De heer Scheffrahn antwoordt dat wanneer een paalkop bloot komt te liggen dit invloed heeft op de kwaliteit omdat de paal hierdoor gaat rotten. Na verloop van hoeveel tijd dit is, kan hij niet gemakkelijk beantwoorden omdat dit van vele factoren afhankelijk is. Grondwaterstanden zijn er in verschillende lagen en deze worden op verschillende niveaus gemeten. Het lijkt hem wel interessant om in het gebouwrapport naast alle zettingen ook de fluctuaties in de grondwaterstand te noteren.

De heer Laureij heeft boekjes bij zich naar aanleiding van de bijeenkomst in Bazel die mensen bij vertrek kunnen meenemen.

De heer Coreelmont vraagt naar het doel en de samenstelling van het kleinere bewonersgezelschap. De heer Fuite legt uit dat een aantal mensen zich verder in technische zaken heeft verdiept en dat de bijeenkomsten voornamelijk over deze onderwerpen gaan.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.45 uur.

Actielijst

98-3	Melden GVB overschrijding 30 km p/u door trambestuurders. <i>(Blijft constant een actiepunt)</i>	Lammers
100-1	Melding aan de heer Van Dijk t.a.v. noodzaak tot extra controle in de buurt van verzakte panden i.v.m. onveilig gevoel bij omwonenden. <i>(Blijft constant een actiepunt)</i>	Lammers en Laureij
110-2	Modelberekening luchtkwaliteit <i>(Blijft constant een actiepunt)</i>	Beljon
112-1	Geluidsoverlast van groene doos in water Prinsengracht nogmaals aankaarten bij Waternet	Laureij
112-2	Herinneren wethouder bezoek de heer Harm	Laureij
112-3	Halfjaarlijks een uitdraai met interpretatie van gemonitorde panden aan bewoners sturen	Laureij
112-4	Monitoren verbetering communicatie bewoners <i>(Blijft constant een actiepunt)</i>	Scheffrahn
112-5	Uitnodigen MOB en GGD voor BCU	Laureij
112-6	Aparte bijeenkomst luchtkwaliteit organiseren	Laureij

VEEL GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BBB	BergBezinkBassin: een ondergrondse bak waar een teveel aan rioolwater tijdelijk wordt opgevangen
BCU	BegeleidingsCommissie Uitvoering
BLVC	Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie
BOG	Boor Ontvangst Gereed
BWT	Bouw- en Woning Toezicht
CVC	Centrale Verkeers Commissie. Adviseert stadsbestuur over langdurige en definitieve profielen op het hoofdnet auto en rail.
DIVV	Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer
DNZL	Dienst Noord/Zuidlijn
DWI	Dienst Werk en Inkomen
DMB	Dienst Milieu- en Bouwtoezicht
EKB	Externe Kwaliteits Borging
GVB	Gemeente Vervoer Bedrijf
(H)DT	(Hoofd) Dagelijks Toezicht
KBG	Klankbordgroep voor herinrichting Vijzelgracht
LBG	Lijnbaansgracht
NAP	Nieuw Amsterdams Peil
NZL	Noord/Zuidlijn
TBM	Tunnelboormachine
TM	Tijdelijke Maatregelen
VZG	Vijzelgracht
Wévé	Wetering Verbetering
WWU	Werkgroep Werk in Uitvoering. Deze werkgroep beoordeelt werken op, aan en in de openbare ruimte, om de (gevoelsmatige) overlast voor het verkeer binnen aanvaardbare grenzen te houdt.